

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 67 (7072)

• Ceturtdiena, 2000. gada 15. jūnijs

• Cena Ls 0,22

«Ir cilvēki, kam nekā nav, pat sava paša vainas nav — vienmēr vainīgi citi.»

Rainis

Arī Preiļu rajona jaunieši kopā ar Valsts prezidenti priecājās dārza svētkos

Lidija Kirillova

Lai uzsvērtu izglītības lielo nozīmi valsts nākotnē un novērtētu Latvijas skolēnu un studentu centienus attīstīt sevi un atrast savu vietu pasaulē, Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga 12. jūnijā uz dārza svētkiem Rīgas pili bija uzaicinājusi vidusskolu un augstskolu šī gada absolventus. Pirmais dārza svētkos Rīgas pils dārzā bija sapulcējušies gandrīz divi simti jauniešu no visiem Latvijas rajoniem, tajā skaitā arī no Preiļu rajona. Uz tikšanos ar Valsts prezidentu bija aizbraukuši Dagne Ivanova no Preiļu Valsts ģimnāzijas, Sanita Kliņķe no Rudzātu vidusskolas un Artūrs Sudņiks no Līvānu 2. vidusskolas.

Par tikšanos un iespajdiem Rīgas pils dārzā «Novadniekam» pastāstīja Dagne Ivanova:

— Es jutos ļoti pārsteigta, kad man pateica, ka braukšu pie prezidentes, jo mūsu skolā ir ļoti daudz labu skolēnu. Taču vienlaikus biju arī gandarīta, ka esmu izvēlēta pārstāvēt Preiļu Valsts ģimnāziju.

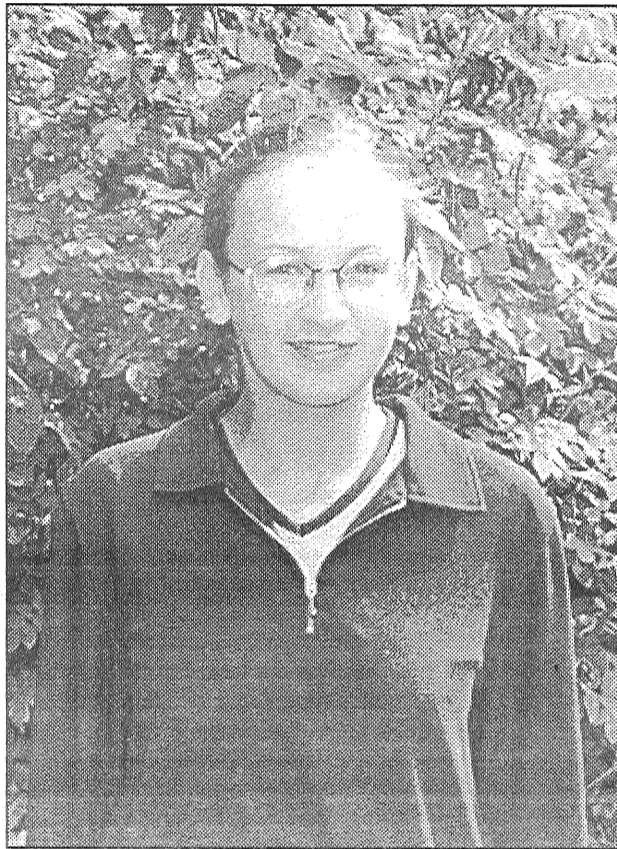
Šāds sarīkojums pie prezidentes notika pirmo reizi, un Vaira Vīķe-Freiberga svētkos rīkoja, lai uzsvērtu izglītības nozīmi valsts attīstībā. Katram no viesiem viņa novēlēja labus sasniegumus, papildīt ieceru un pilnveidot dotības, kā arī mudināja mūs nebaidīties no izģāšanās vai ķļūdām, ja tādas gadās ceļā.

Sapulcējušos sveica Mūzikas akadēmijas koris, Anša Rūtentāla kustību teātris, dziedāja Ainars Mielavs, visi cienājās ar firmas «Lido» sagatavoto mielastu. Svētki ilga divas stundas. Bija jauki, bet

jutāmie nedaudz samulsuši, jo visapkārt manija prezidentes apsardzes darbiniekus. Prezidente iesaistījās arī neformālās sarunās ar jauniešiem, pati gāja mums klāt. Protams, drošākie uz sarunu aicināja arī viņu, lūdzta autogrāfus.

Esmu priecīga un pārsteigta, ka Valsts prezidente aizdomājās līdz tādām lietām, kā sarunas ar jauniešiem, jo ir taču ļoti noslogota. Tas liek domāt, ka viņa tiešām no visas sirds cenšas daudz ko izdarīt valsts labā. Arī dārza svētki bija sievišķīguma caurstrāvoti. Vaira Vīķe-Freiberga dzīvi redz savādāku nekā to saskata vīrieši. Mūsu prezidente dzīvojuši savādākā vidē, daudz sasniegusi, tāpēc arī viņas skats uz dzīvi Latvijā ir nedaudz atšķirīgs.

Prezidente atgādināja, ka mūsu sekmes būs visas tautas sekmes, jo, ja katrs no mums sēs vienu graudu veselū, tad arī raža, kas būs mūsu tautai, izaugs tāda, par ko varēsim priecāties un par ko būsīm lepmi mēs visi. Arī es gribu novēlēt visiem mūsu rajona jauniešiem kādu lietu — ja dzīvē gribat ko sasniegt, paļau-

● Pašlaik Dagne Ivanova kārtu pēdējos eksāmenus Preiļu Valsts ģimnāzijā. Jau nākamajā nedēļā pēc izlaiduma kopā ar kori un deju kopu «Gaida» viņa piedalīsies Latvijas skolēnu dziesmu un deju svētkos. Pēc tam — iestājesāmeni augstskolā. Dagne skaidri zina, ka turpmākos gadus vēltīs valodu apguvei. Jau šī mācību gada laikā viņa mācījās Latvijas-Itālijas biedrības itāļu skolā Rīgā, nolēmusi studēt arī franču un spāņu valodas. Dagne uzskata, ka viņai valodu apguvē ir lielisks piemērs — mūsu Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga. Foto: M. Rukosujevs

ieties tikai paši uz saviem spēkiem un uz savu darbu. Pasaule, ja arī tā sadosies rokās, nespēs palīdzēt, ja mēs paši nepūlēsimies.

Iedzīvotāji nesteidzas parakstīties

Ginta Kraukle

Jau vairāk nekā divas nedēļas rit parakstu vākšana likuma «Grozījumi Enerģētikas likumā» ierosināšanai. Vienkāršiem vārdiem runājot, parakstu vākšana referendumā ierosināšanai, lai nēpieļautu PVAS «Latvenergo» privatizāciju.

Aptaujājot vairākus parakstu vākšanas punktu darbiniekus, «Novadnieks» uzzināja, ka gandrīz visur parakstīties var iet no rītiem, apmeklētājus pieņem no 9.00 līdz 13.00. Stabulnieku pagastā trešdienās no 13.00 līdz 17.00, pārējās dienās no 9.00 līdz 13.00. No rītiem arī ir vislielākais iedzīvotāju pieplūdums, lai gan pagaidām pilsoņi nav izrādījuši sevišķi lielu aktivitāti. Savu «nē» stratēģiski

svarīgā uzņēmuma «Latvenergo» privatizācijai iedzīvotāji var izteikt līdz 30. jūnijam.

Preiļu pilsētā šīs nedēļas vidū bija savākti ap 200 parakstu. Galvenokārt parakstīties nāk pensijas vecuma cilvēki. Vidēji dienā, kā pastāstīja pilsētas vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Pēteris Skutelis, parakstīties atnāk 20-30 cilvēku, arī pagastos dzīvojošie. Paši pirmie Preiļos parakstījušies Rušonas pagasta iedzīvotāji, bijuši arī cilvēki no Sīkukalna, Saunas. Arī Līvānos par iedzīvotāju aktivitāti sūdzēties nevarot, «Novadniekam» sacīja Andris Sopulis, parakstu vākšanas punktu apmeklējuši jau vairāk nekā 150 cilvēku. Nāk arī brīvdienās, sevišķi sestdienās, vidēji dienā 20 cil-

vēku. Savukārt pagastos iedzīvotāji nav īpaši aktīvi, daudzi aizņēmti lauku darbos, lielai daļai trūkst informācijas. Rudzātos savu nostāju ar parakstu apliecinājuši tikai 30 cilvēki, lai gan pagastā ir ap 700 vēlētajū.

Tā kā parakstu vākšanas lapas izdalītas visiem vēlēšanu komisiju locekļiem un glabājas seifos, tad daudzviet «Novadniekam» neizdevās uzzināt kopējo parakstījušos skaitu pagastos. Līvānu novada Rožupes pagastā pēc vēlēšanu komisijas locekles Sarmītes Rudzītes rīcībā esošajiem datiem parakstījušies bija 14 cilvēki, taču šis skaitlis varētu būt arī lielāks. Vidēji dienā atnākot 2 līdz 6 cilvēki, kas ir maz.

Turpinājums 2. lappusē.

Īszīņas

■ Maijā Preiļu virsmežniecībā konstatēti 34 meža pārkāpumi. Visvairāk — 23 pārkāpumi notikuši Preiļu mežniecībā. Lielākoties tās ir patvaļīgas cirtes privātajos mežos.

■ Virsmežniecības darbinieki turpina cīņu ar malu medniekiem. Ir izveidojusies laba sadarbība ar Valsts policiju un Zemessardzi, reidi notiek vairākas reizes nedēļā. Kā atzina Preiļu virsmežniecības medību uzraudzības inženieris Vladimirs Prisjagins, malu medniekus atklāt ir diezgan grūti, tomēr rezultāti ir. 5. jūnijā Līvānu novada Rožupes pagasta Starēs tika aizturēts malu mednieks, kurš nelikumīgi bija nometījis bebru. Malu medniekam nebija nedz ieroča nēsāšanas, nedz medību atļaujas, pie tam, bebrs bija nometīts saudzēšanas laikā. Ir sastādīts administratīvais protokols, sods — Ls 30 un aprēķināts nodarītais zaudējums — Ls 125. Konfiscēti ierocis.

■ Kaimiņu virsmežniecībā — Jēkabpili pēc Valsts meža dienesta iniciatīvas tapusi mācību filma par jaunaudžu kopšanu. Šāds mācību filmu cikls tiek veidots privāto mežu īpašniekiem, zemniekiem, lai izskaidrotu aktuālākos ar mežsaimniecību saistītos jautājumus. Minētā filma tiks demonstrēta Latvijas televīzijas 2. kanālā 19. jūnijā, savukārt izglītojošais materiāls par krājas ciršana, saglabājot noteiktu daudzumu koku) kopšanas cirtēm LTV 2 būs redzams 24. augustā.

■ Izsludināta izsole darbu veikšanai projekta «Ielu rekonstrukcijas un ūdens atvades sistēmas renovācijas» 1. kārtai, informēja Preiļu pilsētas domes speciālists Jānis Skultels. Projekts paredz rekonstruēt ielas segumu un ūdens atvades sistēmas Cēsu, Skolas, Talsu, Liepājas un Varakļānu ielā. Finansējums 350 000 latu piešķirts no ielu un ceļu fonda līdzekļiem. Pirms projekta izstrādes veikta topogrāfiskā uzmērīšana, darba gaitā paredzēts veikt grāvju un caurteku tīrīšanu, kā arī sakārtot ielas braucamo daļu. Piedāvājumi tiks izskatīti pēc 7. jūlija, kad beidzas to iesnieģšana pašvaldībai.

■ Kā informēja Preiļu pilsētas domes speciālists Aleksandrs Poplavskis, pilsētā tiks veikta vecā parauga ceļazīmju nomaīna pret jaunām. Pašvaldība vēlas sakārtot ceļazīmju saimniecību, pārskatot to izvietojumu, lai varētu organizēt kravas automašīnu kustību pilsētā un dzīvojamajos masīvos, kā arī precizēt apstāšanās un stāvēšanas vietas. Iedzīvotāji un uzņēmēji aicināti izteikt savus priekšlikumus un ierosinājumus attiecībā uz ceļazīmju izvietojumu pilsētā. Ieteikumus var darīt zināmus pa telefonu 22737 vai arī personīgi domes 14. kabinetā līdz 1. jūlijam.

G. Kraukle

■ Folkloras kopa «Jumaleņa» (vadītājs Jānis Teilāns) no Riebiņu pagasta šonedēļ dosies uz Ludzas rajona Zvirgzdenes pagastu. Kā «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore Elvira Brovacka, mūsu rajona kolektīvs uzaicināts piedalīties Ludzas rajona folkloras kolektīvu sadziedāšanās sarīkojumā Zvirgzdenes estrādē, bet pēc tam arī zaļumballē.

L. Kirillova

2000. gada 18. jūnijā plkst. 11.00 Preiļu arodvidusskolā notiks atlases kārtā konkursam «MIS UN MISTERS PREIĻI 2000»

Ja tu esi: ● vismaz 17 gadus jauna vai jauns; ● vismaz 168 cm gara (tas attiecas uz jauniešiem); ● enerģiska(-s), nebaidies riskēt un saņemt izaicinājumu; ● Latvijas pilsonē vai pilsonis, tad atnāc un iekļūsti konkursa finālā, kur ar tevi strādās profesionāls horeogrāfs, daudzu Latvijā pazīstamu skaistumkonkursu veidotājs — Juris Purmalis.

Līdzī jāņem peldkostīms (peldbikses) un pase.

Iepriekšēja pieteikšanās un tuvāka informācija no 12. līdz 17. jūnijam (plkst. 15.00-18.00) pa tālr. 22864 vai 9286487, 9198343. Tā ir pieredze, kuru nevienam nevar atņemt!!! Mēs ļoti tevi gaidām!!!

Konkursa «Mis un Mistere Preiļi 2000» organizatores

■ Ceturtdienas intervija

«Jo vairāk darba, jo vieglāk dzīvot»

Lidija Kirillova

— Kāpēc tu izvēlējies šo ceļu, pa kuru tagad dzīvē ej?

— Skolā labi zīmēju. Visi apkārt bija pārliecināti, ka tā arī turpināšu. Mazajās lauku skolīnās tā ir, ka skolotāji tevi labi pazīst, pamazām virza, rada pārliecību. Beigās arī es neko citu nevarēju iedomāties. Pamatskolu beidzot, neko savādāku vairs arī negudroju un neplānoju, abas ar draudzeni Janu iestājāmies «lietišķajos».

Mana skola bija vecā muižas ēkā, tā bija Taudejāņu astoņgadīgā skola, kuras sen vairs nav. Skolu likvidēja tajā gadā, kad es beidzu astoto klasi. Ciematā toreiz uzbūvēja jauno Kalnezera vidusskolu, bet tā vairs nav mana... Tā sanāk, ka es visai agri aizgāju projām no mājām. Vidusskolas laikā un pirmajos darba gados braucu uz laukiem ļoti bieži, tagad retāk. Taču tas nenozīmē, ka esmu savas mājas aizmirsusi. Man ir ļoti būtiski tur ik pēc laika pabūt, paelpot to gaisu.

— Kā tu nokļuvi Preiļos?

— Ka tādi Preiļi vispār ir, skaidri apjautu tikai pēc valsts sadales, kad mani te norīkoja darbā kultūras namā. Pirmo reizi pilsētā ierados 1982. gada augustā. Toreiz man jaunie apstākļi likās viens liels ārprāts. Abas ar Janu, kura sāka strādāt Preiļu SCO, draudzīgi sapņojām par to, ka pēc obligāti nostrādātajiem trim gadiem mumsim projām bez atskatīšanās. Jana aizbrauca, es paliku.

— Kāpēc?

— Nevaru īsti pateikt. Nesen satiku paziņu, viņa saka, redz, redz, kā tu joprojām pa Preiļiem... Strādājot kultūras namā par promiešanu patiešām runāju un domāju ļoti daudz. Kad aizgāju uz muzeju, tad jau krietni mazāk. Sākumā muzejs taču atradās kultūras namā. Direktore sēdēja kabinetā pie galda, nebija ne krājumu, ne kā cita. Tad muzejam atdeva vārtsarga namiņu.

Muzejā es sāku labāk justies, tāpēc mazāk domāju par promiešanu. Liekas, tā ir vieta, kas mani pievelk. Tāda nopietna iestāde, krāj vērtības, darbs arī interesants. Domāju, ka, strādājot citur, es būtu daudz lielākā nemierā ar sevi.

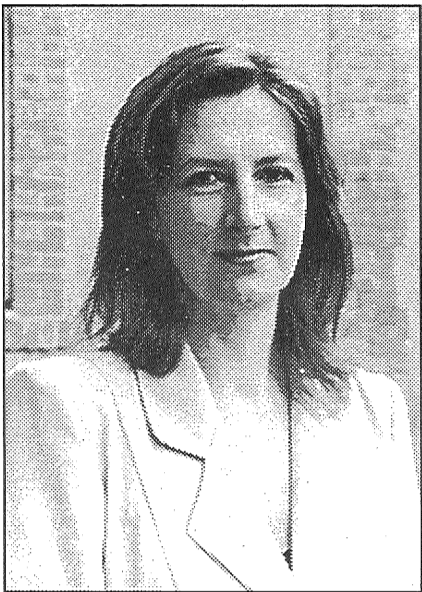
— Ko dara tavi kursabiedri? Vai mākslinieki noformētāji mūsu laikos spēj sevi nodrošināt, spēj nopelnīt?

— Pārsvārā visi turpina iesākto. Daudzi palikuši Rēzeknē, daļa pārcēlušies uz dzīvi Rīgā. Ir uzskats, ka Rēzeknes mākslas koledža dod labu izglītību un profesiju, lai tās absolvents varētu ne tikai izdzīvot, bet arī nopelnīt. Kādam grupasbiedram ir dizaina firma, vairāki citi kļuvuši par teātru scenogrāfiem, bet, piemēram, Agris Dzilna ir Latvijā populārākais datormākslinieks.

— Vai tu jau esi apjautusi, kas tev kā pilsētas māksliniecei būtu jādara?

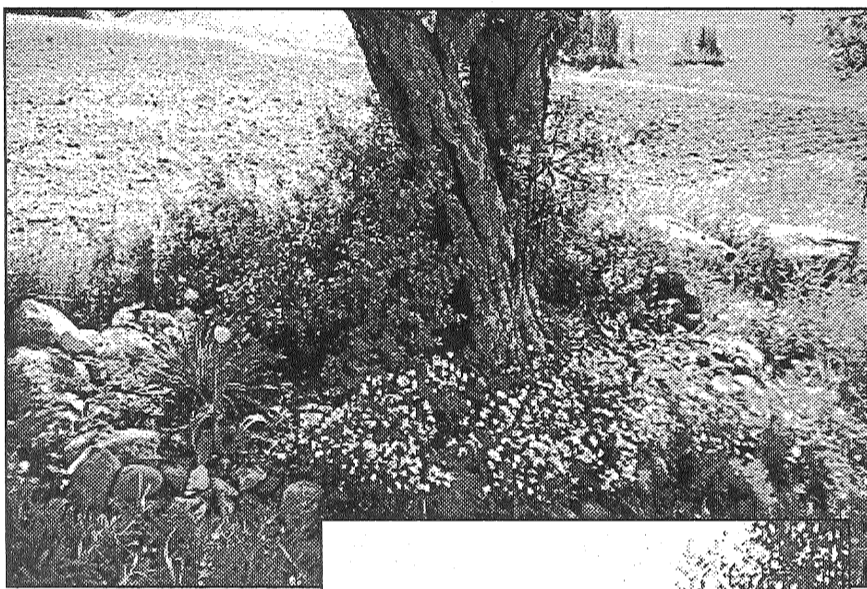
— Pēdējā laikā pilsētu māksliniekiem visai bēdīgi iet. Vispirms Daugavpili no amata aizgāja galvenā māksliniece, kaut gan man liekas, ka viņa tur bija īstajā vietā. Rīgā arī ar galveno mākslinieku radās problēmas. Bet es jau nevaru ar viņiem līdzināties, galu galā tās ir lielas pilsētas un darba specifika pavisam cita: tur ir dizaina firmas, darbojas mākslas skolas, ir mākslinieku darbnīcas. Te es esmu viena: ja pati izdomāju, tad pašai arī jārealizē.

Preiļos nekad nav bijis pilsētas mākslinieka. Nav arī atbilstošu noteikumu, nav nolikuma. Tāpēc pagaidām daudz neskaidrību — kas man ir jādara, kas nav jādara, cik tālu es drīkstu list iekšā pilsētas dzīvē ar savām idejām. Taču negribu pieļaut, lai valda uzskats — mākslinieks

SILVIJA BEREZOVSKA. Dzimusi, augusi un skolā gājusi Rēzeknes rajona Lendžu pagastā. Beigusi Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskolas mākslinieciskās noformēšanas nodaļu. Kopš 1982. gada augusta strādā Preiļos. Pamatdarbs Silvijai ir Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā, bet jau vairākus mēnešus viņa ir arī Preiļu pilsētas māksliniece.

Silvijas māksliniecisko rokkrastu telpu noformējumā no citiem var atšķirt pat galigs neprāts — lentītes, pušķiņi, pērlītes. Viņas nelielajā dzīvoklītī valda baltā un zaļā krāsa, pie sienām gleznas, grāmatplauktā Hemingvejs, Elīna Zālīte, mākslas žurnāli. Jociņā apaļā podā omulīgi izplētusies «lidakas aste», pusotrmetrīgais kaktuss vairs nevar ierūmēties uz palodzes, tāpēc «nokāpis» uz grīdas. Foto: M. Rukosujevs

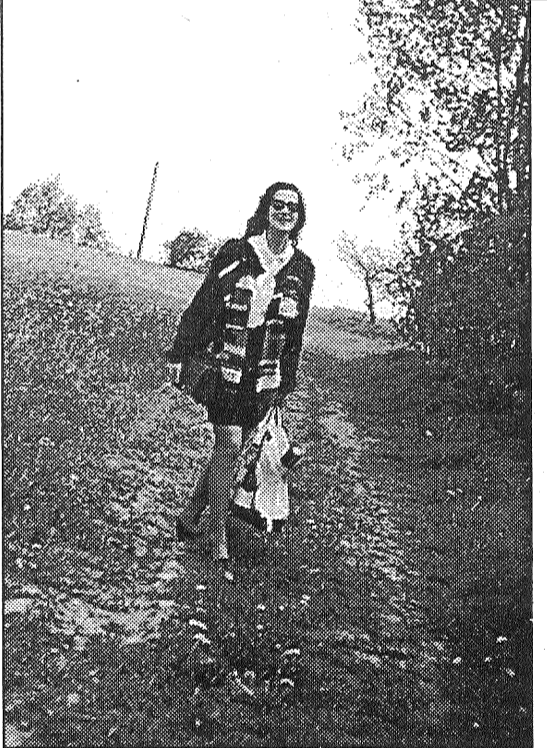

ir tas, kas sakārtos pilsētu. Jābūt sistēmai, visiem jāiet uz kopīgu mērķi, un no viena nevar prasīt vairāk, kā tas ir cilvēka spēkos.

Patiesību sakot, Preiļi ne ar ko īpašu neizceļas. Protams, te ir parks. Bet nekoopts. Tūristu bari jau nelauzīsies šurp, lai skatītos brikšņus. Iebrauc tūristu autobuss, visi skrien uz parku, bet ko tur redz? Soliņus, dažus tiltiņus, estrādi... Ļoti mierīga, es teiktu, pat pārāk mierīga mazpilsēta, kur praktiski viss ir uzpošams. Un ne vienmēr vajag ņemt slotu rokā. Reizēm būtu gana ar to, ka spētu cilvēkus pārliecināt pieņemt arī ko jaunu, atsvaidzināt māju fasādes. Maza, kompakta, labi pārskatāma pilsētiņa, tikai mājas kaut kur pagalmos iegrimušas, noslēpušās aiz nekoptiem dzīvžogiem un krūmiem.

Domes budžetā naudas pilsētas labiekārtošanai maz. Arī uzņēmēju vidū bagātnieku nav. Tāpēc ļoti daudz kas Preiļos ir pleķains. Ēku fasādes krāso pleķiņiem. Bruģi uz trotuāriem atjauno pleķiņiem. Mājai divi logi nomainīti, bet vēl divi veci un satruņējuši. Daža ideja lieliska, darbs arī iesākts labi, bet nepabeigts.

Jau vairākus gadus pirms Ziemassvētkiem pilsētas dome organizē konkursu svētku noformējumam skatlogos un telpās. Mani vienmēr aicina vērtēšanas komisijā. Pagājušā gada nogalē nācās atzīt, ka atsaucība kļūst arvien mazāka. Tikai dažu pilsētas veikalu saimnieki rūpējas par to, lai pircējiem būtu patīkami pie vi-

● Pa ziedošām pieneņem klātu lauku celiņu Silvija dodas uz autobusu. Mājas pagalma stūrī paliek bērniņas ābele, ne īsti potētā, ne īsti mežene. Augļi ienākas rudenī, tiem ir neatkarojama, nekur citur nesastopama garša. Foto no Silvijas personīgā albuma

ņiem iegriezties, tāpēc interesējas, kā labāk noformēt, kādas jaunas idejas un materiāli tagad pieejami. Bet lielākā daļa to uzskata par māžošanu.

— Un ko daudz var gribēt, ja atveras veikala sētas durvis un pagalmā tiek izšļakts samazgu spainis? Jā, tāds skats mūsu pilsētā diemžēl nav nekāds izdomājums...

— Esmu krustu šķērsu izstaigājusi Preiļos. Daudzas ielas var noiet no viena gala līdz otram, bet patiesi sakoptu un gaumīgu stūrīti tā arī neatrast. Tiesa, ir

● Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzejā kopā ar krustmeitu Gitiņu.

daudz jaunu un īstenot sāktu ideju, kuras jātūpina. Piemēram, Brīvības ielas sākumā labiekārtotajā laukumā nevajag aizmirst nocirpt zālāju, bet pie ziedu salona «Astra» labi iederētos kāds stūrītis ar košumaugiem.

Prieks ir par to, ka lietas sakustējušās. Un gan jau pēc gadiem arī Preiļu parks būs sakopts un tīrs, bet ēku fasādes rotās glītas un gaumīgas izkārtnes un reklāmas. Pašlaik veikalā «Salanga», kas, pēc speciālistu atzinuma, piedāvājamo materiālu ziņā un viens no progresīvākajiem visā novadā, var iegādāties modernus materiālus noformējumam, iespējams uzstādīt efektīgas gaismas reklāmas, izmantot modernā dizaina piedāvātās iespējas gan ārpusē, gan interjeros. Laikam jau arī man pašai vairāk jāseko šim procesam līdzī, jāmudina cilvēki, jāiedrošina.

— Tavu noformējuma stilu Preiļos daudzi būs pamanījuši. Kā tu pati to vērtē?

— Neesmu prātojusi, vai man ir kāds īpašs stils. Es vienkārši jūtu, ka darišu tā un ne citādi. Pārsvārā viss sanāk nedaudz romantiski, ar pušķiņiem, ar lentītēm. Bet tas taču nav mūžīgi. Noformējumu tendences mainās, arī es iespaidojos, apmeklējot dažādas izstādes, kur rodas daudzas lieliskas idejas. Lai neatpaliktu, jālasa mākslas žurnāli, jāparunājas ar gudriem cilvēkiem. Taču no redzētā ne viss ir izmantojams pie mums. Kas der Rīgā, Preiļos šķiet nepieņemams, un otrādi.

— Vai tu esi apmierināta ar to, kā izveidojusies tava dzīve?

— Vai esmu apmierināta?.. Šķiet, vairāk tomēr neapmierināta. Reizēm arī Preiļu miers mani nomāc. Tad man ir jāpārskrīn pa pasauli, aizbraucu uz Rīgas izstādēm, uz Rēzekni, padzīvojos pa laukiem. Mūs jau skolā tā radināja, ka jāmeklē uzlādēšanās. Tad citas domas nāk prātā.

Man joprojām ļoti patīk lauki, tur varu pastrādāt, atpūsties. Un pēc laika atkal gribas šurp, gribas cilvēkos. Taču pārlieka burzma arī neder. Labāk jūtos, kad miers apkārt, kad neviens netraucē pārdomāt.

Nezinu, vai vēlreiz paliktu Preiļos, ja man tagad ļautu visu sākt no gala. Iespējams, ka brauktu projām. Taču dzīve ir tāda, kāda tā ir. Pašlaik man svarīgs ir mans darbs. Jo vairāk darba, jo vieglāk dzīvot.

Rajona pašvaldībās

Silajāņu pagastā

■ Silajāņu pagasta padomes kārtējā sēdē izskatīti desmit pašvaldības iedzīvotāju iesniegumi, kuros viņi lūdza daļēji apmaksāt slimnīcas izdevumus. Šie lūgumi tika atbalstīti. Kā «Novadnieku» informēja pagasta padomes priekšsēdētāja Marija Trifonova, apstiprinot pašvaldības šī gada budžetu, tika iekļauts, ka jebkurš pagasta iedzīvotājs gada laikā varēs saņemt slimnīcas izdevumu segšanai 10 latus.

■ Izskatīti un atbalstīti četri pagasta iedzīvotāju iesniegumi par zemes piešķiršanu lietošanā.

■ Atbilstoši likumam pašvaldības iestādēs tagad būs par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu atbildīgās personas. Pagasta padomes sēdē tika izskatītas kandidāturās un pieņemts attiecīgs lēmums. Atbildīgie tagad būs bibliotēkā, pagasta kultūras namā, feldšeru punktā un Silajāņu pamatskolā.

■ Pagasta padomes deputāti nolēma atbalstīt maģistrālā gāzes vada būvi pašvaldības teritorijā. Projektā paredzēts, ka gāzes vads, kas ies no Preiļiem uz Rēzekni, nedaudz skars arī Silajāņu pagastu. Pagasta padomes priekšsēdētāja M. Trifonova paskaidroja, ka gāzes vada būve lielākoties paredzēta privātpašnieku zemes platībās.

■ Vienreizējs pabalsts piecu latu apmērā piešķirts 15 pašvaldībā dzīvojošajiem vispārīgglītojošo skolu šī gada absolventiem. Deviņi jaunieši beidza pamatskolu, viens absolvē Preiļu Valsts ģimnāziju, pārējie — vidusskolas. Iegādātas arī nelielas veltes un suvenīri.

■ Pagastā aktīvi sākusi strādāt jaunā kultūras darba organizatore. Konkursa kārtībā šim amatam tika izvēlēta Ina Piskunova.

■ 4. jūnijā četriem pagasta mazuļiem tika veļts svinīgs sarīkojums — bērniņas vētki. Viņi kopā ar kūmām un vecākiem gāja rotaļās, saņēma dāvanīņas. Bet Silajāņu pamatskolas audzēkņi mazuļiem bija sagatavojuši jaušu ludiņu. M. Trifonova ar prieku pavēstīja, ka šogad pagastā dzimst vairāk bērnu. Līdz gada beigām cerot sagaidīt vismaz deviņus mazuļus, tajā skaitā arī dvīņus.

L. Kirillova

Rožkalnu pagastā

■ Pagasta iedzīvotāji saņēmuši paziņojumus par gatavošanos konkursam «Sakoptākais pagasts un sēta Preiļu rajonā». Saimnieki aicināti sakopt savu māju apkārtni, applaut ceļmalas un grāvjalas, kas robežojas ar viņu īpašumiem, kā arī izcirst krūmus.

■ Izstūti brīdinājumi iedzīvotājiem, kuri ilgāk nekā divus gadus nav maksājuši nekustamā īpašuma nodokli. Pašvaldība cer, ka iedzīvotāji savas saistības nokārtos, jo pretējā gadījumā katrs jautājums tiks skatīts tiesā. Pēc brīdinājuma saņemšanas vairāki nodokļa parādnieki savas saistības nokārtojuši, informēja pagasta padomē.

■ Izskatīta virkne iesniegumu. Diviem zemniekiem piešķirta zeme ar izpiršanas tiesībām no valsts zemju rezerves fonda, katram 7 hektāru platībā. Viens iedzīvotājs no zemes (9,8 ha) atteicies, jo nedzīvo Rožkalnu pagastā. Deputāti nolēmuši atbalstīt Kalupes evaņģēliski luteriskās baznīcas draudzes lūgumu, dievnama remontam ziedoti 100 lati. Piešķirti vairāki pabalsti sakarā ar ārstēšanos stacionārā.

■ No 5. jūnija līdz 11. jūlijam Rožkalnu pagasta padomes priekšsēdētāja Astrīda Spuriņa atrodas atvaļinājumā. Šajā laikā viņu aizvieto Ruta Norkārkle.

G. Kraukle

Dubna, Oša, Feimanka, Nereta. Un vēl Jaša, Preiļupe, Dzilna... Tie ir ne tikai skanīgi nosaukumi, bet arī gadu desmitu gaitā krāti liktenstāsti, kas upes dara līdzīgas cilvēkiem.

Preiļu rajona upes ilgāku laiku pētījis, apsekojis un fotografējis Antons Rancāns, tāpēc fotoattēlos tās redzamas gan pavasara plūdus, gan ledus klātas.

Antons Rancāns
Autora foto

Senos laikos Dubna pavasaros stipri pārplūda. To izmantoja plostnieki, koku sējumus veiksmīgi aizvīzēja līdz dokiem Rīgā. Tagad tas nav iespējams, jo Daugava pilna aizsprostiem. Līvānu novada Rožupes pagasta teritorijā Dubnas zilā lente četrus kilometrus augšpus ietekas pie Kalvāniem sasniedz 50 metru platumu, augstāk krietni šaurāka. Dziļums nav liels, atvaros pāris metri. Vasarā aizaug ar zālēm, kas rudenī atmirst, bet straume pati attīrās. Augus mēģināja izplaut, bet tas neko labu nedeva. Veidojās zāļu sanesumi, aizdambēja gultni un līmenis cēlās. Upe pati savu tecējumu prot regulēt labāk.

Dubna Rožupes pagastā padziļināta divas reizes. Pirmo — vēl pirms kara, toreiz strādājusi bagarmašīna. No Līvāniem uz liellaivas uzstādītais agregāts esot aizkļuvis līdz pat Arendolei. Kolektīvizācijas laikā dolomīta gultni mēģināja padziļināt ar spridzināšanu, sadrupināto masu izsmēla ar ekskavatora kausu, šķembas veda uz ceļiem. Otrā padziļināšana šādi veikta līdz Ošas ietekai. No tā laika upes dibens esot nosēts asām radzēm un atļūzām.

Mūsu rajonā Dubna ir lielākā upe, bet vairāk nekā puse no tās 105 kilometru garuma pieder kaimiņiem. Dubna iztek no Cārmaņa ezera Krāslavas rajonā, pa ceļam «apciemo» Sokovas, Aksenovas, Luknas, Višķu, Sivera, Didža, Gaušļa, Otana, Ārdavas, Lejas, Birža, Aulejas un vēl citus ezerus, pievieno Feimanku, Jašu, Tartaku, Ošu, Kalupi un vairākas sīkākas upes. Tā Dubna ir pati bagātākā upe Latgalē — baseinā 193 ezeri ar 131 kvadrātkilometra kopplatību. Gandrīz visa mūsu rajona teritorija pieder Dubnas baseinam, tikai ziemeļos — Turku, Rudzātu, Siļukalna un Galēnu pagastu nomalēs «iespiedies» Aiviekstes baseins.

Upe ir stipri likumaina, lai arī daudzviet jau iztaisnota. Rajona teritorijā tā veido lielākās applūstošās platības — pie Rožupes, aiz Vanājiem, pie Kazieriem Ašenieku purva tuvumā un citur.

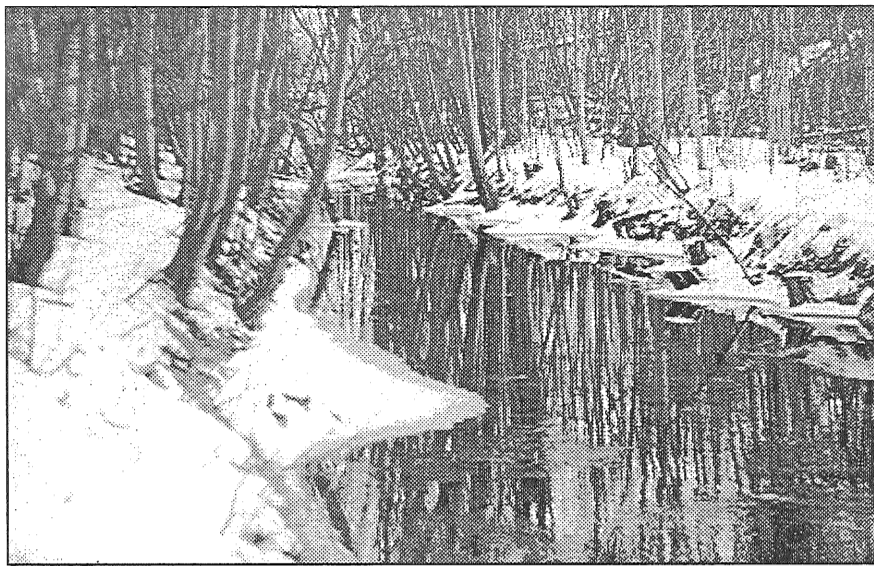
Vīrsai interesanta ir Oša. Par to, ka Rudzātu un Siļukalna pagastu robežās to «okupējuši» bebbri, jau rakstīts. Rudzātos Ošu padomju laikā mēģināja padziļināt, bet uzdūrās dolomītam, ko bez spridzināšanas nejaudāja pieveikt. Uz robežas ar Rožupes pagastu uzcelts polders, sūkņu stacija ūdens pacelšanai līdz upes līmenim, laukus no applūšanas sargā dambji. Posmā pie Gribolvas jau no kopsaimniecību laikiem skatienu pievērsti auglīgajai palienei, bet atkarot upei to nav tik vienkārši — padziļināšanu kavē dolomītu iegulas.

Oša, var sacīt, purvu upe — baseinā Steperu, Kņāvu, Aklais, Lielais Medņu un vēl citi purvi. Garums 68 kilometri, tā bagāta ar pietiekām — Leičija (11 km), Borovka (10 km), Saune — Sumanka (16 km) un garākā starp tām — Pelēčāre (20 km). Upju garumu mēra no ietekas un pret straumi, tāpēc «astes galā» tām lielākā atzīme.

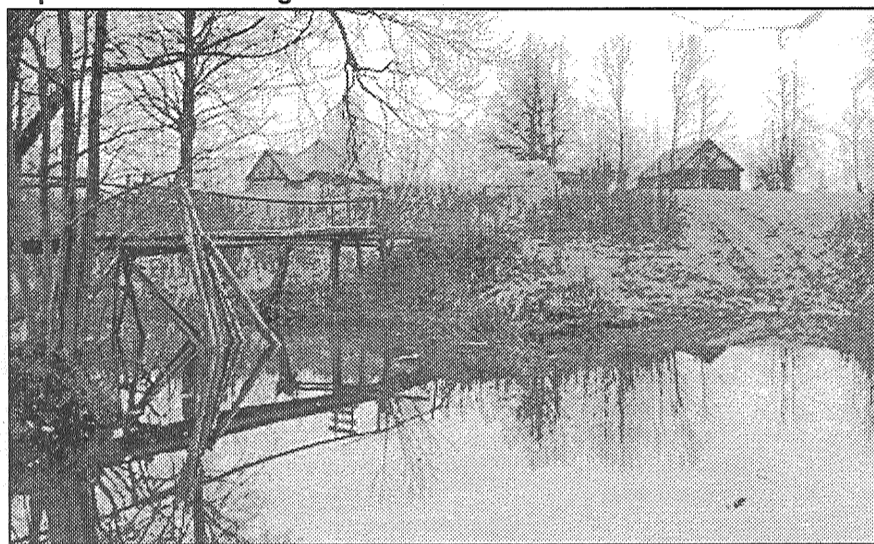
Melioratīvo sistēmu pārvaldē pie Alberta Veiguļa, arhivāra un kadastra inspektora, glabājas valsts ūdenskrātuvju saraksti un arī plašas kartes ar laukiem, mežiem, purviem, ezeriem, zilajām un līkumotajām upju un taisnajām melioratīvo grāvju dzisliņām.

Interesantas, ar jaukiem krastiem un gleznainiem likumiem, ir visas mūsu no-

Zilās rajona

● Arī krietnā salā krastu alkšņu, ievu un krūmāju ieskaitā Preiļupe nepārvelkas ar ledus garozu.

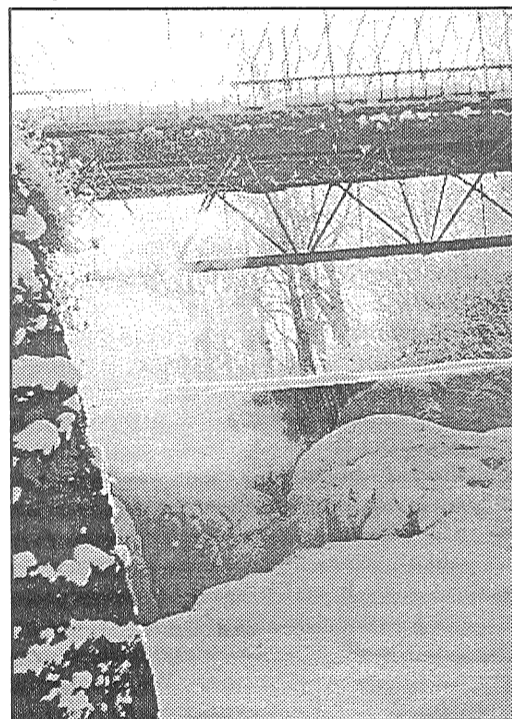
● Vecs gājēju tiltiņš pāri Ošai Vilcānos.

vada upes. Nekur citur, kā vien pie Salenieku pansionāta pavasaros var redzēt tik lielas ar ražas ziedošo ievu gabanas Tartakas krastos.

Mēs dzīvojam Latgales augstienes rietumu nogāzes morēnpaugurainē, kuras pamatu veido devona laikmeta nogulumi dolomīta, dolomītmergeļa un smilšakmens veidā, un mūsu upēm nav viegli izskalot sev ceļus. Kvartārā sega vietumis desmit metru dziļumā rietumos un līdz četrdesmit metriem austrumos. Pakalnus veidojis ledājs un tā kušana noteikusi upju virzienu uz Baltijas jūru. Lielāko daļu ūdeņu savāc Dubna, pirms ieplūst māmūļā Daugavā pie Līvāniem.

Nereta patstāvīgi atrod Daugavu, citas upes šajā apvidū ar ūdeņiem bagātina Aivieksti. Neretas garums — 51 kilometrs, bet mūsu rajonā tā ienāk beigu posmā ar Teiču, Borovkas, Gariņu, Lielā un citu purvu pārliekajiem ūdeņiem. Baseinā 223 mazi ezeriņi ar 3,8 kvadrātkilometru kopīgo platību. Iztek no Pentsolas purva, pietekas — Odze un Ataša. 39 kilometrus garo Odzi, kura sākas Odzienes ezerā un kam ūdeņus dod vairāki purvi, lejasdaļā sauc par Vīpi. 31 kilometru garā Ataša pievienojas no labās puses. Tā cēlusies no Teiču purva ezeriem, stipri likumota. Atašai ir sava pieteka — Mārsna 19 kilometru garumā.

Ar upēm Dievs nav skopojies, to mums kā nevienā citā rajonā. Lielākas, vairāk izpētītas un izmērītas, ir ap 30. Daļa atrodas tikai mūsu rajonā, bet daudzas šķērso kādu rajona stūri. Piemēram, mūsējām pieskaitāma Borovka, kas iztek no Borovkas purva, Lisiņa (15 km) iztek no Teičiem un ietek Meirānu kanālā, Malmute (31 km) ar pieteku Kažauku

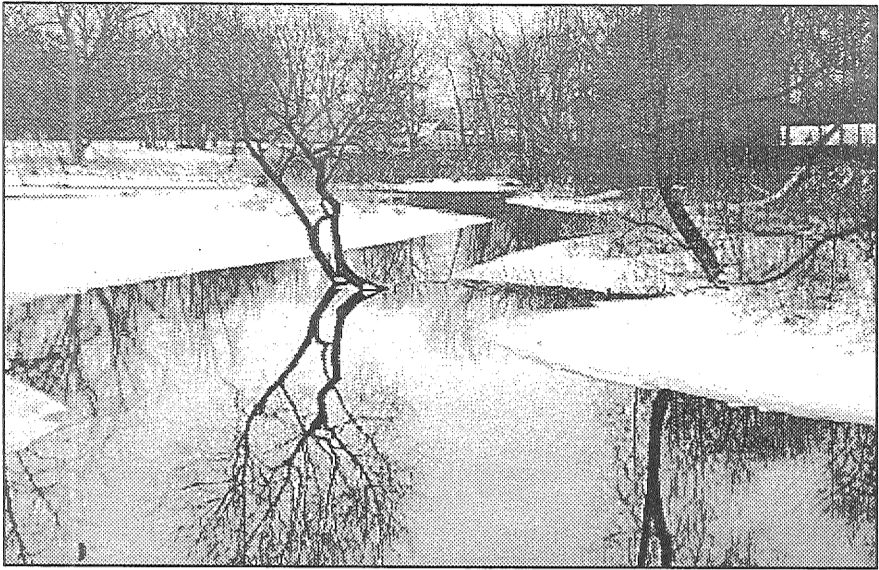

● Vienīgais ūdenskritums, ja neskaita bebru aizsprostus, ir Feimankas tecējumā Riebiņos. Sals to iekalis pamatīgās bruņās, liek ūdenim kūpēt.

(15 km) ūdeņus aizvada uz Meirāniem. Tās, kā saka, tikai uz brīdi pakavējas un projām iet, līdzīgi kā Malta, kura savā 115 kilometru tecējumā nes Ilzas, Viraudas, Solovja, Vertūkšnes un citu ezeru ūdeņus, bet ar pieteku Kazupi arī no Rāznas un Zosnas ezeriem.

Lielākā vai mazākā mērā par pilnīgi savām varam uzskatīt 72 kilometrus garo Feimanku, kura iztek no Feimāņu ezera, tās pieteku Preiļupi (30 km), kuru sauc arī par Preli, Preļku, dzirdēts Pērļupes nosaukums, jo sirmā senatnē tajā mājājušas pērleņes. Tātad, bijis ļoti tīrs ūdens. Pašlaik gan upīti uzskata par vispiesārņotāko, kurā iet bojā zivis. Tā iztek no Aklā ezera, plūst cauri Salmejam. Preiļupes baseinā ir 10 ezeri.

artērijas

● Preiļupe Preiļu parkā pavasarī.

● Meliorācijā pārveidotais strauts pie Jāņa Vucāna saimniecības Vārkavas pagasta Aizpuriešos, tā krastā iestādīts priežu mežs, tūlumā bebru aizsprosts.

Feimanka visvairāk pārcietusi sociālistiskās pārvērtības. Vietumis vajadzēja šo brīnumlikumaino upi iztaisnot, lai paātrinātu straumi un līdz ar to ūdeņu pašattīrīšanās iespējas, bet ne visur. Ar ļoti daudzajiem «izmestajiem» likumiem, kur pašlaik redzami vecupes atzari, tā kļuvusi divas reizes īsāka nekā Dieva radīta. Bet pirms tam Feimanka bijusi ļoti gleznaina — ar atvāriem un likumiem, bagāta vēžiem. Kad pie tās ierīcās ekskavatori, ūdeni piesārņoja ar eļļām un degvielām. Stāsta, vēži glābušies, pat rūpami uz krastiem. Vietējie iedzīvotāji vākuši maisiem.

Jaša (Jāša) ir 29 kilometrus gara, sākmū nēm no Jašezera, bagātinaš no Pelēču un Virognas ezeru ūdeņu pārpalikumiem, ar pietekas Gubaikas (10 km) palīdzību arī no Ārdavas ezera. Tāpat stipri likumaina, bet mazāk taisnota un saglabājusi savu mikrovidi — arī pašlaik tajā mīt vēži. Upe skaisti izkāpj no krastiem pie Gaigalovas palu laikā, arī citās vietās. Regulēta tikai 2,2 kilometru posmā Aizkalnes pagastā. Tek Virognas ezera virzienā, pie kura reizēm arī plaši pārplūst, tad strauji pagriežas uz Dubnu.

51 kilometru gara ir Saune (Sovanaka), bet Šuste (Sustjanka) — 26 kilometrus gara un izteikti likumaina, plūst cauri Dzeņaukas un Šusta ezeriem, baseinā to pavisam 5. Ar vairākiem vārdiem apveltīta Tartaka, to sauc arī vīriešu kārtas vārdā — Tartaks. 24 kilometrus gara, baseinā 96 ezeri, sākums Rušonā. Tek cauri Ciriša un Pakaļņu ezeriem, ar strautu un sīkaku upiņu palīdzību uzņem ūdeņus no Saviņu, Jazinkas, Biešona (Bešona — no krievu valodas «bešenij», jo esot ārkārtīgi dziļš) un citiem ezeriem. Savās apkaimēs slavētas Dzilna (15 km), Odziņa (17 km), Melnupe (10 km), Zvergža, Jašore (16 km), Dabiņa (10 km), Īvaisis (10 km),

Sanauža (14 km), Šolka un citas.

Mūsu upes pa lielākajai daļai saglabājušas savu pirmatnējo veidojumu, jo nav bijušas īpaši melioratoru, kas kāri uz iztaisnošanu, uzmanības lokā. Gadu gaitā arī pašas reti mainījušas gultnes. Iztaisnojumu kopgarums rajonā 218 kilometri. Tagad iejaukšanās upju mikrovidē ir saprātīgāka un apdomīgāka, melioratori ierīko arī mākslīgus atvārus. Pēc Preiļu melioratīvo sistēmu pārvaldes arhīva datiem, rajonu pārkļāj pamatīgs novadgrāvju tīkls, daudzi stiepjas cauri vairākiem pagastiem. Valsts vai maģistrālo grāvju garums — 805 kilometri, vēl 1977 kilometri vietējo. Bet, ja drenas saliktu vienu pie otras, varētu apjozt Zemi pa ekvatoru. Tie ir milzīgi ieguldījumi un, sistēmas nekopjot, var pieļaut nenovēršamu ļaunumu — appludinās vēl lielākas platības nekā pirms rakšanas un drenu lauku ierīkošanas.

Mūsdienām raksturīgs, ka lielākajās un mazākajās upēs un upītēs atgriežas dzīvība — vairāk redz zivju, parādās vēži. Ūdens ir zilāks starp saulainajiem pakalniem un tumšāks ēnainajās vietās, kur pāri atvāriem liecas koki un krūmi. Nemierīgākās straumes neļauj ledum izveidoties pat diezgan stiprā salā. Pavasarī tās pirmās nokrata šīs bruņas un atsedz tecējumu krāšņumu. Upju reģistrā mūsu rajona «zilās lentas» apzīmētas ar burtu K — piemērotas karpveidīgajām zivīm. Tātad, ne sevišķi tīras. Dažām ir arī indekss P — var peldēties: Dubna, Tartaka, Jaša, Feimanka, Zvergža, Saune, Oša, Ataša un Nerēta. Indeksu L (lašveidīgās zivis) un D (dzeramais ūdens), ko piešķir īpaši tīrām upēm, nav nevienai. Bet ar prātīgu saimniekošanu nākotnē var tikt arī pie tiem. Dažas, kā pašoms Jašā divu kilometru garumā Aizkalnes pagastā, krastmalas daļa Daugavā Līvānu tuvumā, jau privatizētas.

Sēklkopībai augstākas prasības

Antons Rancāns

Pamatojoties uz likumu par sēklu un stādāmo materiālu apriti, Latvijas Republikas Ministru kabinets apstiprinājis sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumus, kas spēkā jau no šī gada 1. jūnija.

«Novadnieka» korespondents tikās ar Valsts Augu aizsardzības dienesta (VAAD) sēklu kontroles departamenta Preiļu rajona nodaļas vadītāju **Maldu Lejiņu**. Viņa pastāstīja, ka rajona sēklaudzētāji jau informēti par jaunajām augstākajām prasībām, un tūlīt pēc Līgo svētkiem, kad vasarāju graudaugi būs savārpojuši, sāksies šķirnes sējumu pārbaudes. Tām gatavojas rajonā pazīstamākie šķirnes sēklu audzētāji Arnis Opolais no Siļukalna pagasta, Māris Stikāns no zemnieku saimniecības «Beči» Galēnu pagastā, Kaspars Lācis no «Lāciem» Līvānu novada Turku pagastā, Elita Dzene no Upmalas pagasta «Pīlādziem» un citi. Pēc lielajām salnām un sausuma sējumi atveseļojušies, bet gaidāmās ražas varēs noteikt aprobācijā.

1. jūnijā stājās spēkā jaunie nosacījumi sēklu realizācijā, tie saskaņoti ar Eiropas Savienības prasībām. Pilnīgai pārejai uz to dots laiks līdz 2001. gada 1. jūnijam. Šie noteikumi attiecas arī uz pircējiem — lai varētu zināt, ko pērk. Driķst pārdot tikai iesaiņotas sēklas maisos līdz 30 kilogramiem, katram iesaiņojumam klāt pieliekamas sēklas kvalitātes etiķetes. Vienojoties ar konkrētu pircēju, iepakot vienā iesaiņojumā var arī vairākus kilogramus sēklu, bet arī šādā gadījumā jāievēro noteikumi — materiālam jānodrošina kvalitāte. Krāsainās kvalitātes

etiķetes izsniegs VAAD rajona nodaļa.

Jaunums arī tas, ka visiem sēklaudzētājiem, sagatavotājiem un pārdevējiem jābūt reģistrētiem. Pieteikumi bija jāiesniedz līdz 1. jūnijam, norādot kultūru sugas un šķirnes, pievienojot darba nodrošinājuma aprakstus, sēklaudzēšanas zemes nogabalu plānus ar augu maiņu pagadiem. Kad tas viss nokārtots, var saņemt reģistrācijas apliecību.

Sēklas sertifikācijā ietilpst trīs posmi: lauku apskates, sēklas kvalitātes novērtēšana un sēklas pēcpārbaude kontrollauciņos. Šovasar notiekošā ziemāju sēklas sagatavošana būs pirmais pārbaudījums jaunajā sistēmā.

Sēklu kvalitātei atbilstošu etiķešu krāsa:

- violeta — izlases sēklai (IS, izmanto selekcionāri vai viņu tiesību pārņēmēji);
- balta ar diagonālu violetu svītru — pirmsbāzes sēkla (PB, izaudzēta selekcionāru uzraudzībā), bāzes sēkla (B, iegūta no pirmsbāzes sēklas tālākai pavairošanai);
- balta — 1. paaudze (B1, iegūta no pirmsbāzes sēklas);
- balta — 2. paaudze (B2, iegūta no bāzes sēklas 1. paaudzes), sertificēta sēkla (C, iegūta no bāzes sēklas 2. paaudzes, paredzēta sēklas ražošanai vai citiem nolūkiem);
- zila — 1. paaudze (C1);
- sarkana — 2. paaudze (C2);
- zaļa — sēklu maisījumi;
- brūna — sēkla ar pazeminātām kvalitātes īpašībām.

Ja pircējs sēklu iegādājies bez sertifikāta vai etiķetes, nav ņēmis vērā iesaiņojuma un uzglabāšanas noteikumus ievērošanu, viņš nevar izvairīties no prasības pārdevējam.

Līvānu bērnu un jauniešu centrā mācību gads noslēdzies

Ginta Kraukle

1999./2000. mācību gadā Līvānu bērnu un jauniešu centru (LBJC) apmeklēja 605 audzēkņi vecumā no 3 līdz 25 gadiem. Darbojās 35 pulciņi, strādāja 27 pedagogi, kuru vadībā audzēkņi apguva zināšanas, prasmes un iemaņas vizuālās un lietišķās mākslas pulciņos, mākslinieciskajā pašdarbībā, vispārīglītojošos pulciņos «Ziniši», «Kāpēciši», tūrisma un sportā. Skolotājas Marijas Vilcānes izstrādāto pirmsskolas audzināšanas un izglītošanas interešu izglītības programmu izglītības un zinātnes ministrijas speciāliste Baiba Jurisone novērtējusi pozitīvi un ieteikusi izmantot kā paraugprogrammu interešu izglītības iestādēs.

Pulciņu audzēkņi darbojas 8 Līvānu pilsētas vietās — kultūras namā, mūzikas skolā, sporta klubā, Līvānu ģimnāzijā, 2. vidusskolā un citur. Bērnu un jauniešu centra pulciņi darbojas arī Līvānu novada Rožupes pamatskolā, trīs pulciņi Jaunsilavu pamatskolā, viens Jersikas pamatskolā. Gan telpas, gan materiālā bāze atbilst pulciņu darba specifikai, atzīst centra direktore **Valentīna Poikāne**. Skolotāju Natālijas Vuškārnieces un Vinetas Vuškārnieces audzēkņu darbi prezentēti Latgales novada skolēnu darbu izstādē «Māksla dziesmai un dejai» Rīgā 17. aprīlī. Audzēkņu gleznas (V.Pakava, A.Savčenko, J.Jemeljanova) un gobelēni (I.Kursīte, M.Vuškārniece) piedalījās Latgales novada skolēnu zīmējumu un lietišķās mākslas konkursā «Mans dzimtais novads», kas notika Daugavpilī 13., 14. maijā.

Radošs darbs norit mākslinieciskās pašdarbības pulciņos, kurus vada Skaidrīte Bulmeister. Skolotāja strādā ar trim kolektīviem — «Spurgaliņas», «Cālis» un popgrupa. «Spurgaliņas» ir 1998. gada skolu jaunatnes popgrupu konkursa laureāti,

E.Melngaiļa mākslas centra rīkotā Latvijas vokālo ansambļu un solistu konkursa 3. vietas ieguvēji 1999. gadā, konkursa «Tonis, pustonis» laureāti. Šī gada aprīlī ansamblis izvirzīts uz Latvijas Skolu jaunatnes 8. dziesmu un deju svētkiem Rīgā, kur piedalīsies valsts labāko mūzikas kolektīvu konkursā Kongresu namā, muzicēs Doma laukumā un citās Rīgas vietās. «Spurgaliņas» ir 2. starptautiskā mūzikas festivāla «Saules stariņi», kas notika 13.-14. maijā, finalisti.

Garīgo dziesmu ansamblis «Liesmiņas» (skolotāja Līga Vuškārniece) koncertējis Līvānos, Rudzātos, Nīcgalē, Ilūkstē. Savukārt krievu tautas tradīcijas iedzīvina skolotāja Vasilisa Belousova un folkloras kopa «Laduški». Darbojas latviešu un krievu zēnu koru grupa, dramatiskais kolektīvs, mazpulks Rožupē. Pusaudži un vecāko klašu skolēni darbojas netradicionālajos — frizieru, konditoru, šuvēju modelētāju pulciņos. Lai integrētu bērnus ar speciālām vajadzībām, sociālā riska ģimeņu bērnu, ir izveidots nodarbību pulciņš, kuru vada sporta pedagoģe Māriete Vilcāne. Izveidojusies sadarbība ar Latvijas bērnu un jauniešu invalīdu sporta federāciju. Par problēmbērniem Līvānos ir veikts pētījums, izstrādāts projekts un iesniegts Sorosa fondam — Latvija, kur arī gūts finansiālais atbalsts bērnu un pusaudžu atbalsta kluba «Reksis» izveidei. Tuvākajā laikā tiks uzsākts centra telpu kosmētiskais remonts, iegādāti datori, lego spēles, skrituļslidas, mūzikas centrs, kas būs pieejams tieši bērniem no sociāli mazaizsargātām ģimenēm. Kā pastāstīja V.Poikāne, ir izstrādāti un apkopoti materiāli nometņu organizēšanai. Šovasar notiks dienas nometnes Līvānos, kā arī Aizkalnes pagastā. Nometņu vadītāji ir apmeklējuši kursu, ko organizēja Latvijas Sporta akadēmija. Pedagogi apguvuši pilnu apmācību programmu.

Policijas akadēmijas kadeti praksē Preiļos un Livānos

Lidija Kirillova

14. jūnijā desmit Latvijas Policijas akadēmijas kadetiem beidzās mācību prakse Preiļu rajona policijas pārvaldē un Livānu policijas nodaļā. Par to, kā jauniešiem veicies, «Novadniekam» pastāstīja Preiļu rajona policijas pārvaldes kārtības policijas priekšnieks Aleksandrs Bogdanovs, kurš bija arī viņu prakses vadītājs.

— Prakses mērķis bija nostiprināt policijas koledžas studentiem mācību procesā iegūtās teorētiskās zināšanas un policijas kārtībnieku pienākumu pildīšanas prasmi, kā arī dot iespēju viņiem iepazīties ar policijas kārtībnieka dienestu, iegūt profesionālas iemaņas. Prakses laikā studenti pildīja patruļdienesta kārtībnieka pienākumus, ceļu policijas patruļdienesta inspektora pienākumus, strādāja izslaičīgās aizturēšanas izolatorā, konvojdienestā, dežurdaļā un rajona tiesā.

Kursanti ir ļoti apzinīgi. Jāuzsver, ka pēdējā laikā cēlies viņu profesionālās sagatavotības līmenis. Praktikanti visi bija Preiļu rajona jaunieši. Pēc pusotra gada viņi beigs koledžas kursu un varēs sākt strādāt. Tie, kuri vēlēties iegūt bakalaura grādu, turpinās mācības Policijas akadē-

● Policijas akadēmijas kadeti, kuri praktiskā darba iemaņas apguva Preiļu rajona policijas pārvaldē, (pirmajā rindā no kreisās) Viktors Stepanovs, Lolita Pušņakova, Māris Stivrenieks, (otrajā rindā) Raivis Maskalāns, Aldis Pokšāns, Ivars Skraučs. Foto: M. Rukosujevs

mijā. Ar prieku varam atzīmēt, ka pamazām aug tiesībsargājošo iestāžu darbinieku prestižs. Ar katru gadu palielinās studēt gribētāju skaits arī Policijas akadēmijā. Piemēram, pagājušajā gadā Preiļu rajona policijas pārvaldē pieteicās 43 rajona skolu ab-

solventi, bet šogad kārtot eksāmenus un kļūt par akadēmijas studentiem grib jau 47 puīši un meitenes. Domāju, ka viņu skaits būs vēl lielāks. Gribētos vienīgi to, lai pēc profesijas iegūšanas viņi atgrieztos strādāt mūsu rajonā.

Sacentās jaunie satiksmes dalībnieki

Lidija Kirillova

9. un 10. jūnijā Tukuma rajona Klapkalnciemā norisinājās Latvijas Jauno satiksmes dalībnieku sacensības, kuras jau septīto reizi rikoja Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD). Par Preiļu rajona skolēnu izlases komandas veikumu un sacensībām kopumā «Novadniekam» pastāstīja CSDD rajona nodaļas priekšnieks Andris Strods.

Sacensībās piedalījās labākās komandas no katra Latvijas rajona. Preiļu rajona izlases komandas dalībnieki tika izvēlēti no rajona sacensību uzvarētājiem — Aizkalnes

un Vārkavas pamatskolas, kā arī Preiļu skolēniem. Trīsdesmit komandu konkurencē uzvaru izcīnīja Rēzeknes pilsētas 5. vidusskolas komanda, negaidīti atstājot otrajā vietā pērnā gada uzvarētājus baušķeniekus. Trešajā vietā — Liepājas pilsētas komanda. Mūsu rajona komandai nepaveicās veiklības braucienā, kur tika saņemti soda punkti, tāpēc šoreiz tikai 21. vietā.

Pēc kopējām sacensībām individuāli labākajiem zēniem un meitenēm tika sarīkotas papildu sacikstes ceļu satiksmes noteikumu zināšanā un šķēršļu joslas pārvēršanā, kur tika noteikti trīs spēcīgākie zēni un divas meitenes. Viņi pārstāvēs Latviju Eiropas Jauno satiksmes dalībnieku sacensībās, kas 23. septembrī notiks Vācijas pilsētā Hannoverē.

Sacensībās bērniem bija ne tikai jāparāda zināšanas satiksmes noteikumos, bet jāorientējas arī velosipēda uzbūvē, jāprot sniegt pirmā palīdzība negadījumā nokļuvušajiem, jāveic šķēršļu josla un velorallijs.

Sacensību organizētāji uzskata, ka tādā veidā iespējams bērniem interesantāk iemācīt satiksmes drošības pamatprincipus. Latvijā bērni drīkst braukt pa ielām un ceļiem ar velosipēdu tikai no 12 gadu vecuma. Lai jaunais velosipēdistu kļūtu par pilntiesīgu satiksmes dalībnieku, nepieciešams saņemt velosipēda vadītāja apliecību. To iespējams saņemt bez maksas, sekmīgi nokārtojot teorētisko eksāmenu ceļu satiksmes noteikumos un satiksmes drošībā. Eksāmenu var nokārtot un apliecību saņemt visās CSDD nodaļās.

Apsūdz vardarbībā pret bērniem

Ginta Kraukle

2000. gada 14. aprīlī Preiļu rajona policijas pārvalde ierosinājusi krimināllietu par cietsirdīgu un vardarbīgu izturēšanos pret nepilngadīgajiem. Apsūdzība uzrādīta bērnu mātei, Stabulnieku pagasta iedzīvotājam Intai Balckarei-Kalniņai un viņas civilviram Raitim Senkānam.

Lieta ierosināta pēc krimināllikuma 174. panta par cietsirdīgu vai vardarbīgu apiešanos ar nepilngadīgajiem, ja ar to nodarītas fiziskas vai psiholoģiskas ciešanas un ja tās nodarījušas personas, no kurām cietušais ir materiāli vai citādi atkarīgs. Par šādiem pārkāpumiem likums paredz brīvības atņemšanu līdz 3 gadiem, arestu vai piespiedu darbu. 1994. gadā dzimuši Aija un 1996.

gadā dzimuši Edīte pastāvīgi cietušas no mātes un patēva cietsirdības. Bērni sisti ar rokām, dažādiem priekšmetiem, spārdīti pat ar kājām. Šopavas meitenes nonākušas slimnīcā, ātro palīdzību izsaukušī vecāki. Slimnīcā vecākajai meitei konstatēti viegli miesas bojājumi, kas rada nenozīmīgas, ātri pārejošas sekas, jaunākajai — viegli miesas bojājumi, kas rada izslaičīgus veselības traucējumus no 7 līdz 21 dienai.

Stabulnieku pagasttiesa rīkojusies operatīvi un 25. aprīlī ar pagasttiesas lēmumu Intai Balckarei-Kalniņai pārtraukta vecāku vara. Arī no dzīvesvietas — Stabulnieku pagasta padomes bērnu māte un tās civilvīrs raksturoti negatīvi. Abi ir bez darba, dzīvesvietā regulāri tikušas rīkotas iedzeršanas, bet bērni šādām vecāku «aktivitātēm» bieži vien izrādījušies traucējoši. Raitis Senkāns bijis agrāk sodīts, taču sodāmba viņam dzēsta. Arstu apskatē atklā-

jies, ka bērni sistemātiski tikuši pakļauti vecāku vardarbīgajiem nodomiem. Sākotnējā apsūdzībā uzrādītas regulāras sišana reizes laikposmā no 2000. gada marta sākuma līdz 14. aprīlim. Izmeklēšanā vecāki savu vainu atzinuši. Kāpēc situācija sešus un četrus gadus vecās meitenes? Neklausīja, piečurāja bikses. 1975. gadā dzimušajiem vecākiem šie «pārkāpumi» izraisījuši vardarbīgu dusmu lēkmes, jo situācija esot abi.

Patlaban lieta atrodas prokuratūrā, ir celta apsūdzība gan Intai Balckarei-Kalniņai, gan arī Raitim Senkānam. Prokurors Zigurds Pastars atzīst, ka pēdējo gadu laikā šis ir pirmais gadījums, kad cietsirdībā tiek apsūdzēti nepilngadīgu bērnu vecāki, viņš arī prognozē, ka lieta prokuratūrā neaizkavēsies un līdz tiesai nonāks pēc iespējas ātrāk. Abām meitenītēm ar Stabulnieku pagasttiesas lēmumu ir iecelti aizbildņi.

Latgales apgabaltiesā

Zaglim sods nav samazināts

Lai gan preilietis Aleksejs Mitrohins (dzimis 1979. gadā) agrāk jau divas reizes sodīts (arī nosacīti) par zagšanu, nekādas atziņas par labošanu viņš nebija ielāgojis. Pagājušā gada septembrī Aleksejs, atrodies nosacīta soda režīmā, Livānos izda-

rīja vairākas zādzības ar iekļūšanu telpās. Mantas un nauda zādzības ceļā tika iegūta Livānu pasta nodaļā, akciju sabiedrības «Preses apvienība» Preiļu aģentūrā un individuālajā uzņēmumā veikalā «Avenīte». Pēdējā vietā laupījums sasniedza 1666 latas. Apelācijas tiesā Mitrohins neapstrīdēja Preiļu rajona tiesas spriedumu — brīvības atņemšanu uz trim gadiem. Sakarā ar

to, ka apsūdzētais slimo ar tuberkulozi, ir atdevs nozagtās mantas, viņš lūdza sodu samazināt un mainīt soda režīmu. Latgales apgabaltiesa uzskatīja, ka nav pamata to darīt, jo, salīdzinot ar nozieguma smagumu, Preiļu tiesas spriedums ir taisnīgs.

Jūlijs Trops,
Latgales apgabaltiesas preses dienests

POLICIJAS ZIŅAS

(5. — 11. jūnijs)

■ 5. jūnijā tika konstatēts, ka Rušonas pagasta Melderišķos nozāģētas 5 priedes un 7 bērzi. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

■ 6. jūnijā konstatēts, ka Livānos no dzīvokļa Rīgas ielā 95 pazudušas sadzīves mantas. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 6. jūnijā konstatēts, ka Livānos, Raiņa ielā 1 mājas pagalmā nenoskaidrota automašīna aizķēra stāvošu automobili Honda Acord, kas pieder Vilnim B., un no notikuma vietas aizbrauca. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 7. jūnijā Vasīlijs I. Siļukalna pagasta Ičauniekos izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 7. jūnijā konstatēts, ka Preiļos no dzīvokļa Liepu ielā 8 pazudusi nauda. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 7. jūnijā ceļa Livāni — Preiļi 2. kilometrā Jānis V., vadot automašīnu VW Golf, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, nobrauca no ceļa un apgāzās. Automašīnas pasažieris ar traumām nogādāts Livānu slimnīcā. Negadījuma apstākļi tiek noskaidroti.

■ 7. jūnijā Rudzātu pagastā Juris S. izbraukuma tirdzniecības laikā neizsniedza pircējiem pirkumu apliecinājošus dokumentus. Lietas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 8. jūnijā Stabulniekos Gunārs S. automašīnā, kura pieder individuālajam uzņēmumam «Boņuks», veda cigaretes «Prima» bez marķējuma. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 8. jūnijā Ēvalds G. Stabulnieku pagasta Trokšos izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 8. jūnijā Oļegs V. Preiļos, Daugavpils ielā 72 izdarīja huligāniskas darbības. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. jūnijā tika konstatēts, ka Rušonas pagasta pašvaldībai piederošajā mežā Kazupurvā nelikumīgi nocirsti 10 bērzi, 8 melnalkšņi un 1 egle. Zādzības apstākļi tiek noskaidroti.

■ 9. jūnijā autostāvvietā pie Preiļu tirgus Iraīda N., braucot ar automašīnu Ford Sierra atpakaļgaitā, uzbrauca stāvošai automašīnai Fiat, kura pieder Janīnai V. Bojāta automašīna, cietušo nav. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 9. jūnijā ceļa Krāslava — Preiļi 45. kilometrā Valērijs K., vadot automašīnu Audi 80, neizvēlējās drošu braukšanas ātrumu, nobrauca no ceļa un apgāzās. Vadītājs ar strauām nogādāts Preiļu slimnīcā. Negadījuma apstākļi tiek noskaidroti.

■ 9. jūnijā konstatēts, ka Livānos, Zemgales ielā no ceļa nobraukusi automašīna Audi 80, kuras vadītājs notikuma vietu atstājis. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

■ 9. jūnijā Leonards V., vadot automašīnu M-2140, ceļa Lāčkāji — Skrebeļi 2. kilometrā netika galā ar sava transportlīdzekļa vadību, nobrauca no ceļa un ietriecās stabā. No gūtajām traumām vadītājs notikuma vietā mira. Avārijas apstākļi tiek noskaidroti.

■ 10. jūnijā Jānis P. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Aizkalnes pagasta Pumpuros. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 10. jūnijā Jānis M. Aglonas pagasta Jaunaglonā sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 10. jūnijā Livānos, Vidzemes ielā 34 ugunsgrēka rezultātā izdega 15 kvadrātmetri jumta seguma un bēniņu telpa. Aizdegšanās apstākļi tiek noskaidroti.

■ 10. jūnijā konstatēts, ka Andreja P. dzīvokli Livānos, Biedrības ielā 5 nozagti 30 kompaktdiski. Zādzības apstākļi tiek noskaidroti.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Šodien vārdadienu
svin — Baņuta,
Žermēna, Vilija, Vits.
16. jūnijā — Justīne,
Juta.

Vai likumprojekts tiks atbalstīts?

No 1. līdz 30. jūnijam valstī notiek parakstu vākšana likuma «Grozījumi Enerģētikas likumā» ierosināšanai. Ja šajā laikā tiks savākta viena desmitā daļa parakstu no to balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita, kuri piedalījās pēdējās Saeimas vēlēšanās, Valsts prezidente iesniegs likumprojektu Saeimas izskatīšanai. Vai jūs jau esat bijuši parakstītājs?

Elizabete Sparāne, dzīvo Aizkalnes pagastā, strādā Preiļos:
 — Nē, es vēl neesmu parakstījusies, bet noteikti to izdarīšu. Esmu pret to, lai «Latvenergo» privatizē, pietiekami daudz visa kā avīzēs lasīts. Zinu arī to, kur tiek vākti paraksti.

Regina Paegle, pārdevēja individuālajā uzņēmumā «Valis P»:
 — Domāju, ka tomēr visiem ir jāiet parakstīties, lai tad tauta lemj kas un kā. Daži mani paziņas jau ir parakstījušies. Kur to var izdarīt? Laikam jau tepat pilsētas domē notiek tā parakstu vākšana.

Jāzeps Kivlenieks, prelietis:
 — Nevienam man vēl nav piedāvājis iet parakstīties, neesmu sācis arī tādus, kas to būtu jau izdarījuši. Nesen jau bija viens referendums, bet kas no tā iznāca? Labuma nekāda...

Vladislavs Sprīngis, Rudzātu vidusskolas direktors:
 — Nē, parakstīties neesmu, bet to izdarīšu. Domāju, ka jēga no tā būs, jo vai tad citādi vajadzēju ko sākt. Vispār valdības rīcību privatizācijas būšanās vērtēju ļoti negatīvi.

Ēriks Tesnovs, privātnēmējs:
 — Noteikti iešu parakstīties. Jebkurā normalā valstī enerģētikas nozari neļauj sadalīt, tai jābūt valsts īpašumā. Tad ir iespējama cenu regulēšana. Pie mums nekas nav prognozējams.

Nellija Stauža, rajona izglītības pārvaldes darbiniece:
 — Nav sanācis laika, bet gribu aiziet un parakstīties. Gribētos, lai neatkārtojas tāda situācija, kā tagad ir ar Lattelekom, kad, labu gribēdami, esam iekūlušies nepatīkšanās.

L.Kirillova
 M.Rukosujeva foto

Sludinājumi ◀ Reklāma ▶ Lidzjutība

Cienījamie Preiļu pilsētas un rajona pensionāri un invalīdi, kā arī pārējie iedzīvotāji!
 Uzņēmums «KandRadio» piedāvā Jums Kandavā ražotus dažādus radioaparātus par **speciālām cenām: no Ls 5 līdz Ls 13** («Kandava», «Abava», «Salena»)
 Radio darbojas *no elektrības un *baterijām, *ir rietumu FM diapazons, *ir garantija.
Pieteikties pa tel.: 23935 (Preiļos), 41564 (Livānos), 75315 (Aglonā).
 Aicinu uz tikšanos gan tos, kas jau ir iepriekš pieteikušies, gan arī visus citus interesentus
 *21. jūnijā no plkst. 11.00 līdz 12.00 Livānu kultūras namā,
 *no 13.00 līdz 15.00 Preiļos rajona padomes zālē, Raiņa bulv. 19,
 *no 16.00 līdz 17.00 Aglonas pagasta padomē.
 «KandRadio» vārdā menedžeris P.Lakstīgala

G.Zarāna vadītā autoskola z/s «Skujiņas» organizē «B» kategorijas autovadītāju kursus Preiļos.
 Mob. tel. 9439977, 24118, 21441.

17. jūnijā plkst. 9.00 Šoldru kapsētā sakopšanas taika.

Visu modeļu DZIRDES APARĀTI, to rezerves daļas, barošanas elementi, bezmaksas pielaikošana, pārdošana, labošana
 21. jūnijā no plkst. 11.00 IU «Preiļu aptieka» telpās Raiņa bulvārī 5.

Tirgotājiem un tiem, kas grib iesākt tirgoties ar rūpniecības precēm!
 SIA «JATA» organizē tirdzniecības vietas Preiļos. Kārsavas ielā 4. 2. stāvā un interesentus lūdz pieteikties pa tālr. 23289, mob. tel. 9167318 vai personīgi pēc iepriekš minētās adreses no plkst. 8 līdz 17. Savstarpēja sadarbība palīdzēs jums uzsākt vai turpināt uzņēmējdarbību.

VIĻĀNU 41. ARODVIDUSSKOLA uzņem audzēkņus ar pamatizglītību šādās specialitātēs:
 ◆ **ELEKTROMONTIERIS AUTOVADĪTĀJS** (3 gadi);
 ◆ **DRĒBNIEKS** (3 gadi).
Audzēkņus ar atbilstošu izglītību pieņem otrajā kursā.
 ◆ **IZLĪDZINOŠAIS ĢIMNĀZIJAS KURSS** (1 gads).
Uzņem 3 gadīgas arodividusskolas absolventus kā arī vidusskolas pēdējo klašu audzēkņus.
 Mācības latviešu un krievu valodā.
 Skolā maksā stipendiju, ceļa izdevumu kompensāciju, nodrošina ar dienesta viesnīcu. Ir ēdnīca.
ADRESE: Kultūras lauk. 1, Viļāni, Rēzeknes raj., LV-4650.
 Tālr. (46) 62150, (46) 62126.

Iepērk mājlopus dzīvsvārā.
 Samaksa uz vietas.
 Tālr. 44179, 46384,
 mob tel. 9 161121.

Pārdod
 Mitsubishi L 300, 1988. g. decembris, 2,5, dīzelis (8 + 1 vieta). Tālr. 9433075;
 Ford Scorpio 2,5 D vai maina pret Ford Transit D. Tālr. 59258;
 M-2140. Tālr. 35337;
 jaunu pirti. Tālr. 32234;
 1,5 stāvu mājas 1. st. — 100 m² ar saimniecības ēkām un zemi 900 m² Preiļos centrā. Ir zemesgrāmatā. Tālr. 7736219;
 1 istabas dzīvokli. Tālr. 24292;
 3 istabu dzīvokli ar mēbeļiem. Tālr. 9407435;
 lauku mājas, mežu. Tālr. 22639, 9120795;
 kazas. Tālr. 34477;
 brūnu govi. Tālr. 75343;
 govi. Tālr. 55786;
 melnraibu slaucamu govi (4. laktācija, atnesusies 5. jūnijā). Tālr. 36624.

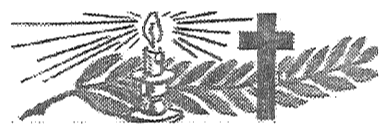
Perk
 ZAZ-965. Tālr. 53-44500 darba laikā.

Dažādi
 Lauksaimniecības darbs ārzemēs! Mob. tel. 9555858.

Pērk bakļus: sausi kaltušus, zilējušus, kukaiņu bojātus (diam. sākot no 26 cm, garums 2,80, 5,60 m).
 Tālr. 9134541.

Iepērkam mājlopus gaļai.
 Tālr. 24289.

Iepērk jaunlopus un liellopus.
 Noformē subsidijas. Samaksa tūlītēja.
 Tālr. 22461.

 Tēva padoms, tēva mila,
 Mūžam sirdi nezudis.
 Skumju brīdī esam kopā ar
 Aleksandru, TĒVU
 aizsaulē pavadot.
 Kaimiņi.

Pērk govis, teles, bulļus, aitas, zirgus.
 Samaksa uz vietas.
 Tālr. 55645, 55796.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona padome
 ◆ 15. jūnijā pulksten 10.00 pagastu sieviešu iniciatīvas grupu dalībnieču seminārs.
 ◆ 15. jūnijā piedalīšanās izstādēs «Latgales svečturis 2000» atklāšanā Raiņa literatūras un mākslas vēstures muzejā Rīgā.
 ◆ 21. jūnijā Rīgā sarunas ar Latvijas Pašvaldību savienību un īpašo uzdevumu ministru sadarbībai ar starptautiskajām finansu institūcijām Robertu Zīli.
 ◆ 21. jūnijā no pulksten 13.00 līdz 15.00 rajona padomē notiks akcija pensionāriem, kuras laikā varēs iegādāties radio aparātus par pensionāriem pieņemamām cenām.
Riebiņu kultūras nams
 ◆ 17. jūnijā pulksten 22.00 grupa «Okey» ar jauno albumu «Neaizmirstamā». Diskotēka «...un pašam patīk».
Pelēču kultūras nams
 ◆ 17. jūnijā pulksten 23.00 diskotēka.
Informāciju sagatavoja G.Kraukle

VID Latgales reģionālās iestādes informācija

Par lasītavu izveidi VID Latgales reģionālās iestādes nodaļās

Sākot ar šo nedēļu Valsts leņķumu Dienesta Latgales reģionālās iestādes Daugavpils, Krāslavas un Preiļu nodaļās pie nodokļu apkalpošanas zāles tiek ierīkotas lasītavas. Lasītavās ikviens cilvēks varēs bez maksas iepazīties ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem (likumiem, noteikumiem, to grozījumiem vai papildinājumiem un citiem dokumentiem).

Visi lasītavā pieejamie normatīvie akti ir apkopoti mapē «KATALOGS — CEĻVEDIS», kurā var ātri atrast jums vajadzīgo informāciju. «KATALOGĀ — CEĻVEDĪ» ir norādīts vajadzīgās grāmatas (vai mapes) numurs un lapuse, kurā atrodas jūs interesējošā informācija. Lasītavā esošā informācija tiks nepārtraukti papildināta ar visiem tikko pieņemtajiem normatīvajiem aktiem. Varat būt droši, ka informācija lasītavās būs atbilstoša realitātei, jo, veidojot šo lasītavu, tika izmantoti Valsts leņķumu dienesta iekšējie resursi, kā arī datu bāze NAIS (Normatīvo aktu informatīvā sistēma).

Lasītavās papildus būs iespējams saņemt arī konsultācijas gadījumā, ja radīsies kādas neskaidrības vai jautājumi. Šādas lasītavas izveide nodēris ikvienam Latvijas iedzīvotājam, jo ikdienā jebkurš no mums ir nodokļu maksātājs, piemēram, pērkot maizi, mēs maksājam pievienotās vērtības nodokli, kas sastāda 18% no maizes cenas.

Ja jums interesē kādi likumi vai noteikumi, tā grozījumi vai papildinājumi — jūs tiekat laipni aicināts Preiļos, Raiņa bulvārī 24 — 106. kabinetā. Lasītavas darba laiks ir no plkst. 8.00 līdz 17.00, pusdienu pārtraukums ir no plkst. 12.00 līdz 13.00.

Nāciet un meklējiet!